

Oświadczenie złożone przez senatora Artura Dunina w dniu 29 lipca 2022 r.

Oświadczenie skierowane do ministra rozwoju i technologii Waldemara Budy

Szanowny Panie Ministrze!

Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego stwierdził nieważność pozwolenia na budowę tzw. zamku w Stobnicy, w następstwie czego inwestor odwołał się od tej decyzji. W wyniku tego w styczniu 2022 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie (WSA) uchylił zaskarżoną decyzję GINB oraz wcześniejszą decyzję wojewody wielkopolskiego w tej sprawie – sygn. akt VII SA/Wa 074/21. W uzasadnieniu orzeczenia Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie 12 stycznia 2022 r., na posiedzeniu niejawnym w trybie uproszczonym, rozpatrywał skargę na decyzję Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego w przedmiocie stwierdzenia nieważności decyzji starosty obornickiego z 20 maja 2015 r. o zatwierdzeniu projektu budowlanego i pozwoleniu na budowę budynku mieszkalnego wielorodzinnego, budynku gospodarczego wraz z infrastrukturą techniczną na działkach położonych w Stobnicy, gmina Oborniki.

W ten oto sposób sąd uchylił zaskarżoną decyzję Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego i decyzję organu I instancji, tj. decyzję wojewody wielkopolskiego. Główną podstawą dla sądu były 2 przesłanki:

— w sprawie nie zostały spełnione warunki ustawowe z art. 156 §1 k.p.a. dla stwierdzenia nieważności decyzji,

— doszło do przedawnienia możliwości stwierdzenia nieważności, albowiem w sprawie miał zastosowanie nowo wprowadzony art. 37b prawa budowlanego, zgodnie z którym stwierdzenie nieważności decyzji wydanej nawet z rażącym naruszeniem prawa jest niemożliwe po upływie 5 lat od dnia jej doręczenia lub ogłoszenia.

W obszernym uzasadnieniu wyroku sąd przypomniał, że decyzja, która podlegała kontroli, została wydana w trybie nadzwyczajnym – stwierdzenia nieważności. Tryb ten daje możliwość zweryfikowania decyzji ostatecznej, tj. takiej, na mocy której strona już uzyskała uprawnienie lub nałożono na nią obowiązek. Stwierdzenie nieważności decyzji administracyjnej może nastąpić w przypadku niewątpliwego i oczywistego wystąpienia którejkolwiek z wad wymienionych w art. 156 §1 k.p.a.

W rozpatrywanej sprawie podstawę stwierdzenia nieważności stanowiła przesłanka wskazana w art. 156 §1 pkt 2 k.p.a. – wydanie decyzji z rażącym naruszeniem prawa.

Jednak o rażącym naruszeniu prawa można mówić jedynie i wyłącznie w 3 przypadkach: naruszenie prawa ma charakter oczywisty, widoczny na pierwszy rzut oka; charakter przepisu, który został naruszony, pozwala na proste uznanie oczywistości jego naruszenia (jest on jasny, klarowny i nie wymaga prowadzenia skomplikowanej wykładni prawa); przemawiają za tym racje (skutki) społeczne i ekonomiczno-gospodarcze, które wywołuje rozstrzygnięcie dotknięte wadą kwalifikowaną.

Organy obu instancji (różniąc się w ocenie skutku stwierdzonego naruszenia prawa w kontekście przesłanki czasu funkcjonowania w obrocie prawnym decyzji o pozwoleniu na budowę) zgodnie uznały, że decyzja starosty obornickiego z 20 maja 2015 r. rażąco narusza §3 ust. 1 pkt 56 lit. a rozporządzenia z 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w związku z art. 32 ust. 1 pkt 1 i 2, art. 35 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane i art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, tj. przepisy dotyczące projektowania miejsc parkingowych i ich obliczania na potrzeby oceny kwalifikacji przedsięwzięcia jako mogącego znacząco oddziaływać na środowisko.

Dokonując bardzo dokładnej analizy wymienionych wyżej przepisów, sąd wskazał wątpliwości, jakie pojawiają się w procesie wykładni tych przepisów, i uznał, że w sprawie nie ma w ogóle mowy o rażącym naruszeniu prawa w rozumieniu art. 156 §1 pkt 2 k.p.a.

Na marginesie należy wskazać, że sąd podzielił stanowisko organów, że przedłożony projekt budowlany był zgodny z planem miejscowym, przepisami technicznymi, posiadał wymagane uzgodnienia i opinie, informację BIOZ, a także został sporządzony i sprawdzony przez osoby uprawnione. Inwestor uzyskał również niezbędne opinie, uzgodnienia i pozwolenia, które załączył do projektu budowlanego, w tym w szczególności decyzję RDOS w Poznaniu z 6 maja 2015 r. określającą warunki prowadzenia robót budowlanych oraz postanowienie tego organu z 10 kwietnia 2015 r. pozytywnie uzgadniające warunki realizacji przedsięwzięcia.

Abstrahując już od problemu związanego z samą budową zamku w Stobnicy, czy była ona zasadna, czy nie, nie wtrącając się też do działania organów ścigania i prokuratury, chciałbym skupić się na pytaniach o pracę GINB w tym postępowaniu. Dlatego kieruje do Pana Ministra następujące pytania.

1. Czy Pan Minister zapoznał z wyrokiem sądu, który świadczy o ewidentnej niekompetencji ze strony GINB w powyższej sprawie?

2. Czy Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego faktycznie zasługuje na zajmowanie takiego stanowiska w sytuacji, gdy WSA swoim orzeczeniem uchylił zaskarżoną decyzję GINB, uzasadnienie sugeruje niekompetencje organu, a cała sprawa jest tak medialnie nagłośniona?

3. Czy pani Dorota Cabańska posiada uprawnienia zawodowe (budowlane) lub kompetencje do zarządzania budownictwem w naszym kraju i nadzorowania budownictwa?

4. Czy Pan Minister rozważa możliwość zdymisjonowania Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego, który wydał decyzję wstrzymującą budowę tzw. zamku w Stobnicy?

5. Czy postępowanie nie spowoduje – a tego ogromnie się obawiam – wypłaty ogromnych odszkodowań dla inwestorów, które mocno obciążą stan Skarbu Państwa, szczególnie w obecnych, tak trudnych czasach?

Artur Dunin
senator RP